

## *Лекція № 1*

***Тема лекції: Пошук інформації у мережі Інтернет та найпопулярніші Інтернет-ресурси для соціальних працівників.***

### **План лекції**

1. Теоретичні основи використання сучасних інформаційних технологій у діяльності соціального працівника
2. Найпопулярніші Інтернет-ресурси для соціальних працівників.

### **Зміст лекції**

#### ***Питання 1. Теоретичні основи використання сучасних інформаційних технологій у діяльності соціального працівника***

Соціальна робота, за своєю суттю, є гнучкою професією. Репертуар її форм, методів та технологій постійно оновлюється. Розвиток ідей інформаційного суспільства та відповідних інформаційних засобів також зумовив осучаснення практики соціальної роботи.

Економічні перетворення, що відбуваються на сучасному етапі становлення української державності, а також процеси демократизації та розбудови громадянського суспільства, супроводжуються трансформацією суспільного життя, змінами в соціальній сфері. Нові суспільно-економічні відносини значною мірою впливають на формування соціальної політики, діяльність різних соціальних інститутів.

Для успішного соціального розвитку суспільства, розвитку ідей правової держави, де висуваються соціальні пріоритети на перший план і створюються рівні можливості для всіх громадян, в умовах сьогодення дуже важливо зосередити увагу на вирішенні проблем забезпечення соціальних гарантій і соціального захисту населення, створенні можливостей для адаптації незахищених верств в соціальному середовищі: сім'ї, шкільному колективі, територіальній громаді, суспільстві.

Ці завдання можуть бути успішно вирішені лише за умови створення дієвих та ефективних у своїй діяльності соціальних служб, активної участі в соціальній роботі фахівців соціальної сфери та власне користувачів соціальних послуг. Інформаційні технології є невід'ємною частиною сучасного світу, вони значною мірою визначають подальший економічний та суспільний розвиток людства.

У цих умовах революційних змін вимагає й система навчання.

Інформаційні технології, ІТ – сукупність методів, виробничих процесів і програмно-технічних засобів, інтегрованих з метою збирання, опрацювання, зберігання, розповсюдження, показу і використання інформації в інтересах її користувачів.

Сьогодні відбуваються суттєві зміни в соціокультурних реаліях, зумовлені впровадженням нових інформаційних технологій у суспільне життя.

Інформаційні технології стали невід’ємною частиною сучасного світу, вони значною мірою впливають на подальший економічний та суспільний розвиток людства. Це обумовлює необхідність всебічного вивчення надсучасних інформаційних технологій, комунікації, осмислення трансформаційних процесів, що відбуваються в системі комунікацій.

Тому й діяльність соціальних працівників також пов’язана із необхідністю використовувати у своїй роботі візуалізовані засоби представлення інформації в електронній формі.

Сучасний фахівець соціальної сфери має глибоко усвідомлювати місце і роль професійної комунікації в соціальних процесах. Зокрема, неможливо усвідомити діяльність соціального працівника без застосування сучасних інформаційних технологій у процесі соціальної роботи.

Інтернет-простір є засобом формування специфічного різновиду комунікацій – Інтернет-комунікації.

Сьогодні гостро постала проблема використання соціальних мереж, що на даний час поглинули увесь Інтернет-простір.

Сучасні науковці наголошують, що саме комунікація є найважливішим явищем глобального комунікативного суспільства, а не його економічна сфера, а соціум – це світ спілкування, у якому нові інформаційні засоби стають найважливішими інструментами орієнтації людини у світі та у взаємодії людей між собою.

Тому сьогодні дуже важливо забезпечити своєчасну і безперервну підготовку працівників соціальної сфери щодо роботи в Інтернеті, в мережевих віртуальних співтовариствах тощо.

Комунікаційні можливості, які надає Інтернет (участь у проєктах, пошук необхідної інформації, листування, прослуховування музики, перегляд відео, спілкування у соціальних мережах, обмін медіафайлами, ігри тощо), розкривають перед працівниками соціальної сфери безліч можливостей для самовираження й самореалізації.

Віртуальність забезпечує розширення пізнавальних практик, зростання значення візуального мислення, можна навіть говорити сьогодні про так званий «мозковий штурм» завдяки інформації, яка поширюється мережею Інтернет.

Можна констатувати, що ресурси комп'ютерних комунікацій відкривають можливості для діалогу віддалених у просторі суб'єктів.

З огляду на те, що комунікативний процес не зводиться лише до обміну інформацією, а ще й передбачає трансформацію цієї інформації в соціально значущі індивідуальні, групові чи масові дії, то для соціального працівника якраз така трансформація і є головною метою дослідження, де сам комунікаційний процес становить лише нагоду для дослідження.

Соціальний працівник повинен бути знайомий з основними офіційними сайтами щодо своєї професійної діяльності.

Сьогодні соціальні мережі стали основним засобом спілкування, підтримки, розвитку соціальних працівників, спільного пошуку, зберігання, редагування та класифікації інформації, обміном медіа-даними.

Скориставшись даними системами соціальний працівник може надсилати необхідну інформацію, проводити консультації, здійснювати просвітницьку роботу з різними категоріями населення, що потребують його підтримки, зокрема обдаровані діти, діти з особливими потребами, діти з неблагополучних та багатодітних сімей, сім'ї переселенців, люди похилого віку та інші.

Найбільш часто використовуваними соціальними мережами та співтовариствами є «Фейсбук», «Інстаграм», «Телеграм», «Мій світ» та інші.

Для більш ефективної роботи соціальний працівник може створити власний спеціальний персональний веб-сайт, Інтернет-сторінку в соціальних мережах, електронну пошту тощо.

Соціальний працівник сьогодні має можливість брати активну участь у різних онлайн-режимах.

За адресною спрямованістю повідомлень і часом реакції, відповіді на них розрізняють системи особистого й колективного листування; за часом реакції на відправлене повідомлення – системи інтерактивного спілкування (синхронного режиму зв'язку «on-line») й відстроченого (асинхронного режиму зв'язку «off-line»).

Серед комп'ютерних систем підтримки міжособистісної комунікації виокремлюють такі їх типи:

1) інтерактивне особисте листування. До нього відносять чат (chat), коли повідомлення, що набирається одним із учасників діалогу, автоматично відображається і на моніторі іншого учасника, на яке він у такий самий спосіб відповідає, продовжуючи діалог;

2) відстрочене особисте листування. До нього належить електронна пошта (e-mail). Користувач набирає повідомлення і відсилає його адресату, який, отримавши його, за необхідності посилає відповідь;

3) колективне інтерактивне листування. Мається на увазі колективний чат, коли учасники колективного обговорення по черзі обмінюються репліками-повідомленнями;

4) відстрочене колективне листування. Основною його формою є електронні конференції (форуми). Повідомлення, що відсилається на конференцію, стає доступним усім її учасникам. Кожен учасник може відповісти на нього, підтримавши обговорення, а ще може ініціювати нові питання.

Станом на сьогодні, особлива роль належить саме дистанційному навчанню, яке займає важливе місце щодо освіти соціальних працівників. Метою дистанційного навчання є забезпечення доступності та неперервності додаткової професійної освіти на засадах підвищення кваліфікації за місцем проживання фахівця.

Звичайно, переваги дистанційного навчання полягають у його індивідуальному графіку навчання, широкому полі для творчої самореалізації.

На сьогодні широкого вжитку набув один із найпоширеніших методів дистанційного навчання – вебінар.

Цей термін утворено від слів «web» та «seminar» і застосовується для позначення різних онлайн заходів: семінарів, конференцій, дискусій, зустрічей, презентацій, а в деяких випадках – тренінгів та мережових трансляцій тих чи інших подій.

У ході вебінару зв'язок між учасниками підтримується через Інтернет за допомогою встановленого на комп'ютері або спеціального веб-додатку. Незважаючи на певні недоліки вебінарів (обмежена можливість у тренуваннях, особистий контакт, робота з особистими якостями, відсутність гарантії конфіденційності, не завжди висока якість зв'язку тощо) він має і свої переваги, такі як економія часу і коштів учасників та організаторів, масштабність аудиторії, доступ до різних допоміжних бібліотек, архівація (створення електронних курсів).

Надзвичайно важливий елемент електронної бібліотеки у соціальній сфері. Пізнавальна діяльність в Інтернеті являє собою пошук інформації як за ключовими словами, так і через перехід від одного гіпертекстового посилання до іншого – таке «ходіння» по посиланнях отримало назву «навігація».

Сьогодні ефективний пошук інформації для соціального працівника пропонує використання можливостей широко представлених в Інтернеті спеціальних пошукових систем (наприклад: Google, ukr.net та ін.) . При цьому в Інтернеті можна знайти інформацію абсолютно різного роду і якості: від монографій, наукових статей, періодичних видань і законодавчих актів до домашніх сторінок клієнтів.

До теперішнього часу велике поширення на теренах "Всесвітньої павутини" отримали всілякі пізнавальні та освітні ресурси: Інтернет-енциклопедії та довідники, навчальні курси, електронні бібліотеки, мережеві картинні і фотогалереї та ін.

Соціальний працівник повинен формувати свою електронну бібліотеку, яку він може накопичувати знову ж таки з різноманітних сайтів, де можна скачати книги, методичні поради, рекомендації, посібники, програми, статті тощо.

## *Питання 2. Найпопулярніші Інтернет-ресурси для соціальних працівників.*

В умовах глобального суспільства інформація стає стратегічним соціально-політичним продуктом. Здатність суспільства та його інститутів збирати, накопичувати і використовувати інформацію, забезпечувати свободу інформаційного обміну є важливою передумовою соціального та технологічного прогресу, чинником національної безпеки, підґрунтям успішної публічної політики.

Визначальними тенденціями є забезпечення максимальної транспарентності діяльності органів управління, сервісно-орієнтований підхід до надання управлінських та інших державних послуг, підзвітність і підконтрольність влади різного рівня.

Реалізація конституційних положень щодо забезпечення соціальних прав громадян можлива тільки завдяки застосуванню сучасних інформаційних технологій, що є частиною модернізації соціальної сфери.

Згідно з Положенням про Єдину інформаційну систему соціальної сфери, до складу Єдиної інформаційної системи соціальної сфери (ЄІССС) відносяться:

- єдина централізована база даних;
- загальні підсистеми;
- прикладні підсистеми.

Єдиний соціальний реєстр (ЄСР) – ключовий елемент у роботі ЄІССС. Він створений на базі Реєстру застрахованих осіб Пенсійного фонду. Уже зараз в ЄСР є актуальні дані про особу, зокрема, інформація про її документи та страхові виплати.

**Основні інформаційні системи, з яких необхідно забезпечити завантаження даних до ЄІССС:**

- 1) Єдиний державний автоматизований реєстр осіб, які мають право на пільги;
- 2) автоматизована система оброблення документації з призначення та виплати допомоги на базі комп'ютерних технологій;
- 3) програмний комплекс «Житлові субсидії»;
- 4) Єдиний державний реєстр отримувачів житлових субсидій;
- 5) програмний комплекс «Наш дім»;
- 6) Єдина інформаційна база даних про внутрішньо переміщених осіб;
- 7) Єдина інформаційно-аналітична система «Діти»;
- 8) Централізований банк даних з проблем інвалідності;
- 9) Єдина інформаційно-аналітична система Фонду соціального страхування;
- 10) Єдиний інформаційний банк даних Фонду соціального захисту осіб з інвалідністю щодо реєстрації роботодавців і даних про зайнятість та працевлаштування осіб з інвалідністю;
- 11) Державний реєстр майнових об'єктів оздоровлення та відпочинку дітей. Водночас, цим нормативно-правовим актом передбачено можливість завантаження даних до ЄІССС з інших інформаційних систем та інформаційних ресурсів соціальної сфери, якщо це буде передбачено законом.

**Основні нормативно-правові акти, що регулюють процес функціонування цих реєстрів та інформаційну взаємодію у соціальній сфері:**

1) Конституція України,

2) Цивільний кодекс України, Податковий кодекс України,

3) закони України: «Про інформацію», «Про електронні документи та електронний документообіг», «Про захист інформації в інформаційно-комунікаційних системах», «Про державну таємницю», «Про доступ до публічної інформації», «Про захист персональних даних», «Про адміністративні послуги», «Про електронну комерцію», «Про електронний цифровий підпис», «Про електронні комунікації», «Про соціальні послуги», «Про зайнятість населення», «Про верифікацію та моніторинг державних виплат», «Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус», «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» та інші.

Систематизуючий вплив на інформаційні правовідносини у соціальній сфері здійснюють:

– Постанови Кабінету Міністрів України:

- від 14 квітня 2021 р. № 404 «Про затвердження Положення про Єдину інформаційну систему соціальної сфери»;

- від 11.11.2020 р. № 1278 «Про запровадження експериментального проекту щодо запровадження першої черги Єдиної інформаційної системи соціальної сфери»,

- від 18 вересня 2019 р. № 856 «Питання Міністерства цифрової трансформації»;

- від 8 червня 2016 р. № 376 «Деякі питання Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій»;

- від 29 січня 2003 року № 117 «Про Єдиний державний автоматизований реєстр осіб, які мають право на пільги»;

- від 18 червня 2014 року № 10-1 «Про затвердження Положення про реєстр застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування»;

- від 16 лютого 2011 року № 121 «Про затвердження Положення про централізований банк даних з проблем інвалідності»;

- від 14 серпня 2019 року № 700 «Про Положення про Єдиний державний реєстр ветеранів війни»;

- від 9 жовтня 2020 р. № 92 «Деякі питання організації ведення автоматизованої системи реєстрації гуманітарної допомоги»;

- від 9 грудня 2021 р. № 1272 «Деякі питання надання допомоги в рамках Програми «Підтримка»;

- від 29 січня 2003 р. № 117 «Про Єдиний державний автоматизований реєстр осіб, які мають право на пільги»;

- від 22 вересня 2016 р. № 646 «Про затвердження Порядку створення, ведення та доступу до відомостей Єдиної інформаційної бази даних про внутрішньо переміщених осіб»;

- від 14 березня 2018 р. № 182 «Про затвердження Положення про Єдиний державний реєстр отримувачів житлових субсидій» та інші ;

– Розпорядження Кабінету Міністрів України:

- від 28 жовтня 2020 р. № 1353-р. «Про схвалення Стратегії цифрової трансформації соціальної сфери»;

- від 26 серпня 2020 р. № 1057-р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики щодо соціального захисту населення та захисту прав дітей»;

– інші підзаконні нормативно-правові акти:

- Положення про реєстр застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування, затверджене Постановою правління Пенсійного фонду України 18.06.2014 № 10-1,

- Наказ Міністерства соціальної політики України 28.12.2015 № 1256 «Про ведення банку даних про дітей сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, і сім'ї потенційних усиновлювачів, опікунів, піклувальників, прийомних батьків, батьків-вихователів»;

- Наказ Міністерства фінансів України від 30.10.2014 № 1089 «Про затвердження Порядку формування та ведення Реєстру волонтерів антитерористичної операції та/або здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, що здійснюються шляхом проведення операції Об'єднаних сил (ООС)» та інші.

Питання соціальної сфери в Україні регулюють понад 170 законів України, 400 постанов Кабінету Міністрів, 1100 відомчих і міжвідомчих наказів щодо соціального захисту осіб похилого віку (в т.ч. ветеранів війни та праці); надання соціальних послуг різним категоріям осіб і сімей у складних життєвих обставинах (у т.ч. малозабезпеченим); соціальної захищеності інвалідів; охорони дитинства (в т.ч. соціального захисту дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування); допомоги чорнобильцям; надання житлових субсидій та інших соціальних виплат, додаткових гарантій для малозабезпечених сімей із хворими дітьми, допомоги сім'ям із дітьми, при народженні дитини, здійснення міжбюджетних трансфертів тощо. Ця тенденція безпосередньо впливає і на законодавство, що регулює інформаційні відносини у соціальній сфері.

Відповідно до зазначених вище нормативно-правових актів до інформації, що забезпечує реалізацію соціальних прав громадян, та циркулює в інформаційних ресурсах соціальної сфери відносяться відомості :

1) про соціальний статус громадянина;

2) що містяться у свідоцтві про загальнообов'язкове державне соціальне страхування;

3) що містяться в пенсійному посвідченні;

- 4) з електронної пенсійної справи згідно з даними Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування;
- 5) про інвалідність особи згідно за даними Єдиного соціального реєстру;
- 6) про заробітну плату, сплачені страхові внески, розмір пенсії;
- 7) про призначення житлових субсидій;
- 8) про призначення державної соціальної допомоги малозабезпеченим сім'ям;
- 9) що дають можливість звернутись за державною соціальною допомогою на дітей;
- 10) інформація щодо надання соціальних послуг;
- 11) інформація про призначення компенсації фізичній особі, яка надає соціальні послуги з догляду на непрофесійній основі тощо;
- 12) про дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, кандидатів в усиновлювачі, опікуни, піклувальники, прийомні батьки, батьки-вихователі та усиновлювачів, опікунів, піклувальників, прийомних батьків, батьків-вихователів;
- 13) для ідентифікації особи для отримання конкретних видів соціальної допомоги та доступу до інформації з Єдиного соціального реєстру тощо.

Ця та інша інформація забезпечує реалізацію та захист соціальних прав громадян, взаємодію з соціальними інституціями, здійснення соціальної підтримки та надання соціальних послуг.

Ці відомості концентруються, зберігаються, використовуються, змінюються у таких інформаційних системах як:

- Єдина інформаційна система соціальної сфери;
- Єдиний державний веб портал електронних послуг (Дія);

- Реєстр застрахованих осіб Пенсійного фонду,
- Державний реєстр загальнообов'язкового державного соціального страхування;
- Єдиний соціальний реєстр на базі реєстру застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування;
- Реєстр надавачів та отримувачів соціальних послуг; Банк даних про дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, і сім'ї потенційних усиновлювачів, опікунів, піклувальників, прийомних батьків, батьків-вихователів;
- Єдиний державний автоматизований реєстр осіб, які мають право на пільги;
- Єдина інформаційна база даних про внутрішньо переміщених осіб; Централізований банк даних з проблем інвалідності;
- Єдина інформаційно-аналітична система Фонду соціального страхування;
- Єдиний інформаційний банк даних Фонду соціального захисту осіб з інвалідністю щодо реєстрації роботодавців і даних про зайнятість та працевлаштування осіб з інвалідністю;
- Державний реєстр майнових об'єктів оздоровлення та відпочинку дітей;
- Інформаційно-аналітична платформа електронної верифікації та моніторингу;
- Єдиний державний реєстр отримувачів житлових субсидій;
- Єдиний державний демографічний реєстр,
- Єдина інформаційно-аналітична система Державної служби зайнятості,
- Єдиний портал вакансій,

- Електронний кабінет роботодавця тощо.

Ведення бойових дій в Україні активізувало такі інститути соціальної підтримки як гуманітарна допомога та волонтерство, з'явилися у соціальній сфері ще такі інформаційні ресурси як: автоматизована система реєстрації гуманітарної допомоги та Реєстр волонтерів антитерористичної операції.

Без додаткових довідок та черг – так зміниться сфера соціальних послуг із впровадженням Єдиної інформаційної системи соціальної сфери. Громадянам не потрібно буде звертатися у декілька державних установ, щоб зібрати всі необхідні довідки для отримання соціальних послуг, оскільки процес оформлення соціальної допомоги, субсидії, виплат, пенсійного посвідчення або статусу ВПО буде займати мінімум часу, а нарахування коштів – буде справедливим для всіх категорій громадян, що також сприятиме зниженню рівня бюрократії та корупції.

ЄІССС із жовтня 2022 року стала доступною в управліннях соціального захисту населення по всій території України, що забезпечує прискорення оформлення допомоги на проживання внутрішньо переміщеним особам та вирішення проблемних ситуацій переселенців.

Водночас процес інтеграції зазначених інформаційних систем та наповнення ЄІССС продовжується паралельно із їх самостійним функціонуванням.

### **Інформаційні ресурси щодо соціального захисту населення:**

#### **Міністерство соціальної політики України**

(044) 289-86-22, (044) 289-70-60, факс (044) 289-00-98

[info@mlsp.gov.ua](mailto:info@mlsp.gov.ua)

Facebook: <https://facebook.com/MLSP.GOV.UA>

Telegram: <https://t.me/MinSocUA>

<https://www.youtube.com/channel/UCV48S52Jfftan7zygXqZi5w>

[https://twitter.com/MinSocUA?fbclid=IwAR25fQ\\_I7iZqgYShe1pWU7iFsY00F6LGIjeDecmAu1w1HIbcPorX7RVXpZw](https://twitter.com/MinSocUA?fbclid=IwAR25fQ_I7iZqgYShe1pWU7iFsY00F6LGIjeDecmAu1w1HIbcPorX7RVXpZw)

**єДопомога**

<https://edopomoga.gov.ua/>

[Instagram.com/edopomoga.gov.ua](https://www.instagram.com/edopomoga.gov.ua)

**Національна соціальна сервісна служба України (Нацсоцслужба)**

(044) 289- 87-89

[info@nssu.gov.ua](mailto:info@nssu.gov.ua)

сайт – <https://nssu.gov.ua/>

сторінка у мережі Фейсбук –

<https://www.facebook.com/nssu.national.social.service.ukraine/>

Тут можна дізнатися інформацію щодо:

- реалізації державної політики у сфері соціального захисту населення, захисту прав дітей;
- здійснення державного контролю за дотриманням вимог законодавства під час надання соціальної підтримки та за дотриманням прав дітей;
- реалізації державної політики у сфері волонтерської діяльності;
- реалізації надання при народженні дитини одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка».

**Контакт-центр Пенсійного фонду України:**

0-800-503-753, (044) 281-08-70, (044) 281-08-71

[info@pfu.gov.ua](mailto:info@pfu.gov.ua)

сайт – [www.pfu.gov.ua](http://www.pfu.gov.ua)

сторінка у мережі Фейсбук – <https://www.facebook.com/pfu.gov.ua>

Telegram-канал: <https://t.me/PensFund>

<https://www.youtube.com/channel/UC3kkhD9otc0wxBAprKZuC4g/featured>

– консультація громадян з пенсійних питань.

– питання соціального страхування України

сторінка у мережі Фейсбук – <https://www.facebook.com/SocialFundUA>.

Інформація щодо:

– профілактики виробничого травматизму та професійних захворювань;

– контролю за обґрунтованістю видачі та продовження листків непрацездатності;

– надання медико-соціальних послуг.

### **Фонд соціального захисту осіб з інвалідністю**

сайт – <https://www.ispf.gov.ua/>

сторінка у мережі Фейсбук – <https://www.facebook.com/ispf.gov.ua>

Регіональні відділення фонду

<https://www.ispf.gov.ua/pro-fond/regionalni-viddilennya>)

Тут можна знайти інформацію щодо:

- забезпечення технічними засобами реабілітації;
- реабілітації дітей;
- взаємодії з громадськими об'єднаннями осіб з інвалідністю в областях.

## **Державний центр зайнятості (Центральний апарат)**

0 800 337 020

17@es.dcz.gov.ua

**сайт** – <https://www.dcz.gov.ua/>

веб-сайт «Єдине соціальне середовище зайнятості»

сторінка у мережі Фейсбук – <https://www.facebook.com/zaniatist>

Telegram-канал: <https://t.me/SESofUkraine>

<https://www.youtube.com/channel/UCzchYdwO8nMJ3I21f089unw>

чат-бот в [@DCZ\\_worknow bot](#)

Тут можна знайти інформацію щодо:

- реалізації державної політики у сфері зайнятості населення та трудової міграції, соціального захисту від безробіття;
- сприяння громадянам у підборі підходящої роботи;
- надання роботодавцям послуг із добору працівників тощо.

## **Міністерство у справах ветеранів України**

0800 33 20 29 (цілодобово)

сайт – [eveteran.gov.ua](http://eveteran.gov.ua)

сторінка у мережі Фейсбук – <https://www.facebook.com/mva.gov.ua/>

Telegram-канал: <https://t.me/minveteraniv>

Instagram – <https://www.instagram.com/minveteraniv>

**Інформаційний ресурс «е-Ветеран»** (<https://eveteran.gov.ua>), створений на базі Єдиного державного реєстру ветеранів війни як сучасний цифровий інструмент інформування та надання кваліфікованих послуг українським ветеранам і ветеранкам, членам їхніх сімей і родин загиблих Воїнів.

### **Урядова «Гаряча лінія» 15-45**

Зазначені ресурси відіграють важливу інформаційну функцію для громадян, які за їх допомогою реалізують свої соціальні права.